Lieta Nr.C31186016
Arhīva Nr.C-1860-16

**S P R I E D U M S**

**Latvijas Republikas vārdā**

Rīgā 2016.gada 25.aprīlī

Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Škutāne
ar sekretāri E.Kārkliņu,
atklātā tiesas sēdē Baložu ielā 14, Rīgā, izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu parāda piedziņu un uzturlīdzekļu piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

2016.gada 15.februārī /pers. A/ (turpmāk - prasītāja) cēla tiesā prasību pret /pers. B/ (turpmāk - atbildētājs) par uzturlīdzekļu parāda piedziņu un uzturlīdzekļu piedziņu, kurā lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus dēla /pers. C/ uzturam līdz dēla 7 gadu vecumam ik mēnesi 25% apmērā, bet no dēla 7 gadu vecuma, tas ir no 2020.gada 2.janvāra, līdz dēla pilngadībai ik mēnesi 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļu parādu 2822,54 *euro* apmērā un likumiskos sešus procentus gadā 493,66 *euro* apmērā, kopā 3316,20 *euro*, noteikt uzturlīdzekļu piedziņu no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas, kā arī, ka uzturlīdzekļi maksājami līdz katra tekošā mēneša 15.datumam un noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177. un 179.pantu, Civilprocesa likuma 1.pantu, 28.panta otro daļu, 43.panta pirmās daļas 3.punktu, 205.panta pirmās daļas 1.punktu, Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" un to grozījumiem.

Prasības pieteikumā paskaidrots, ka atbildētājas no 2013.gada 1.februāra bērna uzturēšanā nepiedalās, finansiāli neatbalsta un uzturlīdzekļi ir nepieciešami bērna vajadzībām, tas ir apģērbam, pārtikai, izglītībai, ārstam, kā arī citu nepieciešamo lietu iegādei.

2016.gada 18.februārī atbildētājam nosūtīts prasības pieteikums un dots termiņš paskaidrojumu iesniegšanai tiesā par celto prasību.

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus par celto prasību nav sniedzis.

Tiesas sēdē prasītājas pārstāve prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasību uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un pamata uzturēja pilnā apmērā.

Atbildētājs uz tiesas sēdi neieradās, lai gan par tiesas sēdi atbildētājam tika paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta piektās daļas nosacījumiem, nosūtot tiesas pavēsti uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietu. Civillieta tika izskatīta bez atbildētāja piedalīšanās saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmās daļas noteikumiem.

**Motīvu daļa**

Novērtējot lietas dalībnieka paskaidrojumus un civillietā iesniegtos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka celtā prasība ir daļēji apmierināma.

Dzimšanas apliecība /numurs/ apliecina to, ka 2013.gada 2.janvārī ir dzimis /pers. B/ un /pers. A/ dēls /pers. C/.

Saskaņā ar Civillikuma 178.panta otro daļu, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Civillikuma 177.panta ceturtajā daļā noteikts, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam).

Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo daļu vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu; šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt; strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Šā panta otrajā daļā noteikts, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem. Šā panta piektajā daļā noteikts, ka minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Tādējādi tiesa atzīst, ka vecāka pienākums nodrošināt bērnam uzturlīdzekļus minimālajā apmērā ir absolūts un tas nav saistāms nedz ar vecāka spējām dot uzturu, nedz ar viņa mantas stāvokli, kā arī neviens normatīvais akts neparedz vecāka atbrīvošanu no minētā pienākuma pildīšanas.

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kas stājās spēkā 2013.gada 18.janvārī, 2.punktā noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2015.gada 24.novembra noteikumu Nr.656 „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", kas stājās spēkā 2016.gada 1.janvārī, 2.punktu, minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 *euro*.

Pamatojoties uz minēto, no 2016.gada 1.janvāra Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu summa bērniem līdz 7 gadu vecumam ir 92,50 *euro* mēnesī, bet pēc 7 gadu vecuma – 111 *euro* mēnesī katram bērnam.

Palielinoties vai samazinoties valstī noteiktajai minimālai mēneša darba algai, piedzenamo uzturlīdzekļu apmērs palielināms vai samazināms proporcionāli minimālās mēneša darba algas apmēram.

Pierādījumi tam, ka atbildētājs kopš prasības celšanas būtu maksājis uzturlīdzekļus bērna uzturam vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, lietas izskatīšanas gaitā netika iesniegti.

Ņemot vērā to, ka prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus ne mazāk kā Ministru kabineta noteikumos norādītajā apmērā, kuru katram vecākam ir pienākums nodrošināt neatkarīgi no viņa mantiskā stāvokļa, tiesa atzīst, ka prasītājas prasībā norādīto uzturlīdzekļu apmērs nav pārvērtējams, un no atbildētāja no prasības pieteikuma saņemšanas dienas 2016.gada 15.februāra līdz bērna 7 gadu vecumam prasītājas labā ik mēnesi piedzenami uzturlīdzekļi dēla uzturam 92,50 *euro*, bet no bērna 7 gadu vecuma, līdz bērna pilngadībai 111 *euro*, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Civillikuma 177.panta pirmā daļa noteic, ka līdz pilngadības sasniegšanai (Civillikuma 219.p.) bērns ir vecāku aizgādībā.

Ievērojot to, ka pēc pilngadības sasniegšanas bērns pats iegūst pilnīgi tiesībspēju, uzturlīdzekļi par labu prasītājam bērnu uzturam piedzenami līdz bērnu pilngadībai.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļu parādu, kas izveidojies no 2013.gada 1.februāra līdz prasības celšanai tiesā 2822,54 *euro* apmērā un likumiskos sešus procentus gadā 493,66 *euro* apmērā, kopā 3316,20 *euro*.

Ievērojot Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2007.gada 29.augusta spriedumā (lieta Nr. SKC – 556) sniegto tulkojumu Latvijas Republikas Satversmes 92.pantam un Civilprocesa likuma 1.pantam savstarpējā saistībā ar Civillikuma tiesību normām, kas izriet no ģimenes tiesiskajām attiecībām, kur Senāts atzīst, ka prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam, tie piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā, tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi no atbildētāja /pers. B/ par labu prasītājai /pers. A/ ir piedzenami, sākot no prasības celšanas brīža tiesā, tas ir, no 2016.gada 15.februāra līdz bērna pilngadībai.

Ievērojot esošo tiesu praksi, ka uzturlīdzekļi piedzenami no brīža, kad celta prasība tiesā, jo ar prasības celšanas brīdi attiecīgā persona uzsāk savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju tiesā, to, ka starp pusēm nav noslēgta vienošanās par uzturlīdzekļu maksājumiem, kā arī, atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai, nav iesniegti pierādījumi, ka starp pusēm būtu strīds par uzturlīdzekļu maksājumiem, sākot no 2013.gada 1.februāra līdz prasības celšanas tiesā dienai, tiesa uzskata, ka prasība daļā par uzturlīdzekļu parāda 2822,54 *euro* un likumisko procentu 493,66 *euro*, kopā 3316,20 *euro*, piedziņu ir noraidāma pilnībā.

Vienlaikus tiesa izskaidro, ka Civilprocesa likuma 203.panta ceturtā daļa nosaka, ja pēc tam, kad likumīgā spēkā stājies spriedums, ar kuru no atbildētājas piespriesti uzturlīdzekļi, mainās apstākļi, kas ietekmē maksājumu apmēra vai ilguma noteikšanu, katra puse ir tiesīga, iesniedzot jaunu prasību, prasīt maksājumu apmēra vai termiņa grozīšanu.

Prasītāja lūgusi spriedumā noteikt, ka uzturlīdzekļi maksājami līdz katra mēneša 15.datumam.

Tiesa uzskata, ka šāds lūgums nav pamatots, jo Civilprocesa likuma 195.pants nenoteic, ka tiesai, piedzenot periodiskus maksājumus, būtu spriedumā jānorāda konkrēts datums, līdz kuram ir veicama samaksa. Atbildētājam spēkā stājies tiesas spriedums ir jāpilda un tiesas piedzītie uzturlīdzekļi jāmaksā katra mēneša ietvaros. Savukārt, sprieduma piespiedu izpildes gadījumā, spriedumu izpilda tiesu izpildītājs.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu pēc lietas dalībnieka lūguma tiesa spriedumā var noteikt, ka pilnīgi vai noteiktā daļā nekavējoties ir izpildāmi spriedumi par uzturlīdzekļu piedziņu bērnam vai vecākam.

Prasītāja izteikusi lūgumu noteikt, ka spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties. Tiesa atzīst, ka prasītājas lūgums par sprieduma nekavējošu izpildi daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir apmierināms, jo līdzekļi bērna uzturam nodrošināmi primāri.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Līdz ar to valsts nodeva tiek aprēķināta no prasības summas (92,50 *euro* x 12 mēneši) = 1110 *euro*, jo prasība iesniegta 2016.gada 15.februārī. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta "a" apakšpunktu par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro* maksājama valsts nodeva 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*.

Tādējādi, no atbildētāja valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva 166,50 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu 7,43 *euro* apmērā.

Uzturlīdzekļu piedziņa uzsākama no 2016.gada 15.februāra, proti, no dienas, kad prasītāja vērsusies tiesā ar prasības pieteikumu.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 189., 190., 193., 194., 204.[1]pantu, tiesa

**n o s p r i e d a**

daļēji apmierināt prasību.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam uzturlīdzekļus 92,50 *euro* (deviņdesmit divi *euro* 50 centi) mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, no 2016.gada 15.februāra līdz bērna 7 gadu vecumam un 111 *euro* (viens simts vienpadsmit *euro*) mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, no bērna 7 gadu vecuma, līdz bērna pilngadībai.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

Noraidīt pilnībā prasību daļā par uzturlīdzekļu parāda 2822,54 *euro* un likumisko procentu 493,66 *euro*, kopā 3316,20 *euro* (trīs tūkstoši trīs simti sešpadsmit *euro* 20 centi), piedziņu.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos valsts nodevu 166,50 *euro* (viens simts sešdesmit seši *euro* 50 centi).

Valsts nodeva iemaksājama: Saņēmējs: Valsts kase reģistrācijas Nr. 90000050138, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķis: civillieta Nr.C31186016.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,43 *euro* (septiņi *euro* 43 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķis: ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods – 21499 un civillieta Nr.C31186016.

Spriedums daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā, skaitot no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 27.aprīļa, Rīgas apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese I.Škutāne